

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑΙ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΑΙ
ΤΕΧΝΙΚΑΙ

ΣΠΟΥΔΑΙ

ΜΗΝΙΑΙΑ
ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ
ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

ΕΚΔΟΣΙΣ ΤΗΣ ΑΝΩΤΑΤΗΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ

ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟΝ ΕΤΟΣ
1958—1959

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ - ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 1959

Θ'
ΤΟΜΟΣ

ΑΡΙΘ.
ΤΕΥΧΟΥΣ

5-6

ΤΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ ΤΗΣ ΜΕΣΗΣ ΑΝΑΤΟΛΗΣ ΩΣ ΠΑΡΑΓΩΝ ΠΟΛΕΜΟΥ ΚΑΙ ΩΣ ΠΑΡΑΓΩΝ ΕΙΡΗΝΗΣ

Υπό τοῦ Στρατηγοῦ κ. Σ. ΓΥΑΛΙΣΤΡΑ

Ὁ ἀντικειμενικὸς σκοπὸς τῆς σημερινῆς ὀμιλίας μας συνίσταται εἰς παράθεσιν στοιχείων, ἐξ ἐγκύρου πηγῆς, περὶ τῆς συγχρόνου παραγωγῆς, ὡς καὶ τῶν ἐξακριβωθέντων κοιτασμάτων πετρελαίου εἰς τὰς διαφόρους Χώρας τῆς Μέσης Ἀνατολῆς, ἐν συγκρίσει πρὸς τὴν διεθνή παραγωγήν, ὡς καὶ πρὸς τὰ ἐξακριβωθέντα μέχρι τέλους 1957 κοιτάσματα πετρελαίου ἀνὰ ὅλην τὴν Ὑψήλιον. Τὰ στοιχεῖα ταῦτα τὰ ἠρύσθημεν ἐκ τῆς ἐπίσημου στατιστικῆς τῆς British Petroleum καὶ ἐλπίζω ὅτι θὰ συμφωνῆτε εἰς τὸν δοθέντα, ὡς ἀνωτέρω, χαρακτηρισμόν, ὡς ἐξ ἐγκύρου πηγῆς στοιχείων. Ἐν συνεχείᾳ, ὁ ἀντικειμενικὸς σκοπὸς συνίσταται εἰς τὴν ἐξαγωγήν γενικωτάτων τινῶν πολιτικοστρατηγικῶν συμπερασμάτων, ἀπορροόντων ἐκ τῆς μεγίστης σημασίας ἣν κέκτηνται τὰ πετρέλαια τῆς Μέσης Ἀνατολῆς, ὡς παράγων πολέμου καὶ ὡς παράγων εἰρήνης, βάσει τῶν πολιτικῶν καὶ στρατιωτικῶν γεγονότων τῶν ἐξελιχθέντων ἐν τῇ περιοχῇ ταύτῃ κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη.

Προτοῦ ὅμως εἰσέλθωμεν εἰς τὴν ἔρευναν τοῦ ὡς ἀνωτέρω ἐκτεθέντος διπλοῦ ἀντικειμενικοῦ σκοποῦ, νομίζω ὅτι, προεισαγωγικῶς, ὀφείλομεν νὰ ἐξετάσωμεν συναφῆ τινὰ ζητήματα.

Καὶ ἐν πρώτοις νομίζω ὅτι ὀφείλομεν προηγουμένως νὰ καθορίσωμεν ποῖα εἶναι αἱ Χῶραι αἱ ἀπαρτίζουσαι τὴν Μέσην Ἀνατολήν. Θὰ ἀναφερθῶμεν πρὸς τοῦτο εἰς ἔγκυρον σύγγραμμα, τιτλοφορούμενον The Middle East, A Political and Economic Survey τοῦ Βρεττανικοῦ Βασιλικοῦ Ἰνστιτούτου τῶν Διεθνῶν Ὑποθέσεων, ἐκδόσεως Λονδίνου 1954. Συμφώνως λοιπὸν πρὸς τὸ σύγγραμμα τοῦτο αἱ κάτωθι Χῶραι ἀποτελοῦν τὴν Μέσην Ἀνατολήν. Πρῶτον ἡ Ἀραβία, ἣτις ἀποτελεῖται ἀπὸ τὴν Σαουδικὴν Ἀραβίαν, τὴν Ὑεμένην, τὴν ἀποικίαν τοῦ Ἄδεν καὶ τὸ προτεκτοράτον τοῦ Ἄδεν. Δεύτερον ἡ νῆσος Κύπρος. Τρίτον ἡ Αἴγυπτος. Τέταρτον τὸ Ἰράκ. Πέμπτον τὸ κράτος τοῦ Ἰσραήλ. Ἑκτον τὸ Βασίλειον τῆς Ἰορδανίας. Ἑβδομον ἡ Περσία. Ὀγδοον τὸ Σουδάν. Ἐνατον ἡ Συρία καὶ ὁ Λίβανος. Καὶ τέλος, δέκατον, ἡ Τουρκικὴ Δημοκρατία.

Και ἤδη ἀφοῦ ἐξεθέσαμεν ποῖα εἶναι ἡ Μέση Ἀνατολή, ἃς προβῶμεν εἰς μίαν συντομωτάτην ἱστορικὴν ἀνασκόπησιν τῆς Χώρας ταύτης, ἀπὸ ἀρχαιοτάτων χρόνων μέχρι τῆς συγχρόνου ἐποχῆς, δεδομένου ἄλλως ὅτι καὶ ἡ αἴθουσα ἡ ὁποία μᾶς φιλοξενεῖ ἀπόψε συντρέχει εἰς τοιαύτην ἀνασκόπησιν. Αἱ προῖστορικαὶ πηγαὶ περὶ τῶν πρωτογόνων πολιτισμῶν τῆς Ἀνθρωπότητος ἀφοροῦν ὡς γνωστὸν κυρίως τοὺς Λαοὺς τῆς Μέσης Ἀνατολῆς. Φαίνεται ὅτι ἡ περιουσία αὐτῆ ὑπῆρξεν ἡ κοιτὶς ἐξ ἧς ἀπέρρευσαν τὰ πρῶτα στοιχεῖα πρὸς δημιουργίαν τοῦ συγχρόνου Ἑλληνο-Χριστιανικοῦ πολιτισμοῦ. Οἱ Σουμεριοὶ, οἱ Ἀσσύριοι, οἱ Βαβυλώνιοι, οἱ Ἐλαμίται, οἱ Χαλδαῖοι, οἱ Χιτιῖται, οἱ Αἰγύπτιοι εἶχον ἀναπτύξει ἰδίους πολιτισμούς, ἀρκετὰς χιλιετηρίδας πρὸ τοῦ Αἰγαίου πολιτισμοῦ, τοῦ Μινωικοῦ, τοῦ Μυκηναϊκοῦ, τοῦ κλασικοῦ πολιτισμοῦ. Ὁ Μακεδὼν Βασιλεὺς Ἀλέξανδρος μετὰ τὰς μάχας τοῦ Γρανικοῦ, καὶ τῆς Ἰσσοῦ, καὶ μετὰ τὴν εἰσοδὸν του εἰς τὴν Αἴγυπτον, μεταβαίνων πρὸς τὸν Ἰνδὸν ποταμὸν, διῆλθεν ἀπὸ τὰς ἐκβολὰς τῶν ποταμῶν Τίγρητος καὶ Εὐφράτου, εἰς τὸν μυχὸν τοῦ Περσικοῦ κόλπου, ἔθθα σήμερον εὐρίσκεται τὸ Κουβάιτ καὶ τὸ Ἀμπαντάν, δύο ἐκ τῶν πλουσιωτέρων πετρελαιοπαραγωγῶν περιοχῶν τῆς Ὑψηλίου. Δὲν γνωρίζομεν ἐὰν ὁ Μακεδὼν οὗτος Στρατηλάτης ἐκπολιτιστὴς ἐνδιέφερετο τὴν ἐποχὴν ἐκείνην διὰ τὰ πετρέλαια. Καθ' ἃ ὅμως μᾶς πληροφορεῖ ὁ ἀείμνηστος Κ. Δόσιος, διατελέσας Προϊστάμενος τῆς Χημικῆς Ὑπηρεσίας τοῦ Βασιλικοῦ μαρ Ναυτικοῦ, ἐν σχετικῷ ἄρθρῳ του, ἡ χρῆσις τῶν πετρελαίων ἦτο γνωστὴ ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τῶν Ἀσσυρίων καὶ τῶν Αἰγυπτίων.

Ἐλθωμεν ἤδη εἰς μεταγενεστέραν ἐποχὴν. Ὡς γνωστὸν ἡ Μέση Ἀνατολή ὑπῆρξεν ἡ κοιτὶς τριῶν Ὀρθοειδῶν, τοῦ Ἑβραϊσμοῦ, τοῦ Χριστιανισμοῦ καὶ τοῦ Μωαμεθανισμοῦ. Ἐκ τῆς γεννέσεως τοῦ Χριστιανισμοῦ, κατὰ τὴν ἐποχὴν τοῦ Βυζαντίου, ἐδημιουργήθησαν στενοὶ δεσμοί, ἄλλοτε φιλικοὶ ἄλλοτε ἐχθρικοὶ, μεταξύ Ἑλλήνων καὶ Ἀράβων. Μέχρις ἐσχάτων καὶ ἐπὶ τοῦ θρόνου τῆς Ἀντιοχείας προεκάθητο Ἑλλην Πατριάρχης ὡς προκάθηται μέχρι σήμερον Ἑλληνες Πατριάρχαι ἐπὶ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου Κωνσταντινουπόλεως καὶ ἐπὶ τῶν Πατριαρχικῶν Θρόνων Ἀλεξανδρείας καὶ Ἱεροσολύμων. Ἀπὸ τινων ἐτῶν ἐπὶ τοῦ θρόνου τῆς Ἀντιοχείας, ἐν τῇ πόλει τῆς Δαμασκοῦ, πρωτεύουσι τῆς Συρίας, ἐπὶ τοῦ Πατριαρχικοῦ θρόνου προκάθηται Ἀραβ.

Μετὰ τὴν λῆξιν τοῦ πρώτου Παγκοσμίου πολέμου οἱ Λαοὶ τῆς Μέσης Ἀνατολῆς ἀπετίναξαν τὸν Τουρκικὸν ζυγὸν καὶ ἐδημιουργήθησαν ὑπὸ τῆς τότε Κοινωνίας τῶν Ἐθνῶν διάφορα προτεκτοράτα καὶ κηδεμονίαι. Μετὰ τὴν λῆξιν τοῦ δευτέρου πολέμου οἱ Ἀραβες ἐξεδίωξαν τοὺς νέους κατακτητὰς, Βρετανοὺς καὶ Γάλλους. Λείψανα τῶν τελευταίων τούτων κατακτητῶν παραμένουν εἰσέτι ὀλιγάριθμα Βρετανικὰ στρατεύματα ἐν τῷ Βασιλείῳ τῆς Ἰορδανίας, ἅτινα φαίνεται ὅτι ἀποτελοῦν καὶ τὸ μόνον στήριγμα τοῦ Βασιλικοῦ Θρόνου τοῦ νεαροῦ Βασιλέως.

Κατόπιν τῶν ὡς ἀνωτέρω προεισαγωγικῶς ἐκτεθέντων ἐλαχίστων ἱστορικῶν στοιχείων, θὰ ἐξετάσωμεν τὴν σύγχρονον παραγωγὴν ὡς καὶ τὰ μέχρι τέλους 1957 ἐξακριβωθέντα κοιτάσματα πετρελαίων ἐν Μέση Ἀνατολῇ ἐν συγ-

κρίσει πρὸς τὴν διεθνή παραγωγὴν καὶ τὰ ἀνὰ τὴν Ὑφήλιον ἐξακριβωθέντα πετρελαιοειδῆ κοιτάσματα.

Ἐκ τῆς ἐπισήμου λοιπὸν στατιστικῆς τῆς British Petroleum (BP), τοῦ ἔτους 1957, συνάγονται τὰ ἀκόλουθα δεδομένα:

Ἐπὶ συνολικῆς παγκοσμίου παραγωγῆς, κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος 1957, 899.3 ἑκατομμυρίων τόννων πετρελαίου, αἱ μὲν Η.Π.Α. παρήγαγον 380.4, τὰ Σοβιετ καὶ οἱ Δορυφόροι 110.8, ἡ Μέση Ἀνατολὴ 172.4, ἡ Δυτικὴ Εὐρώπη 12.2 καὶ τὰ Ὑπόλοιπα 223.5 ἑκατ. τόννων αἱ λοιπαὶ Χῶραι ἀμφοτέρων τῶν ἡμισφαιρίων. Δηλαδή κατὰ ἑκατοστιαῖον ποσοστὸν αἱ μὲν Η.Π.Α. παρήγαγον τὰ 42 %, τὰ Σοβιετ καὶ οἱ Δορυφόροι τὰ 12 %, ἡ Μέση Ἀνατολὴ τὰ 19 %, ἡ Δυτικὴ Εὐρώπη τὸ 1,3 %, τὰ δὲ ὑπολειπόμενα περίπου 25 % παρήγαγον αἱ λοιπαὶ Χῶραι ἀμφοτέρων τῶν ἡμισφαιρίων.

Ἡ ἀληθὴς ὅμως σημασία τῶν πετρελαιοπηγῶν τῆς Μέσης Ἀνατολῆς δὲν προκύπτει ἐκ τῶν ὡς ἄνω στοιχείων παραγωγῆς. Ἡ ἀληθὴς σημασία τῶν πετρελαιοπηγῶν τούτων προκύπτει ἐκ τῶν ὑφισταμένων ὑπογείων κοιτασμάτων (ἀποθεμάτων) πετρελαίων, ὡς ταῦτα προκύπτουν ἐκ τῆς ἰδίας στατιστικῆς τῆς British Petroleum. Τοῦτο δὲ διότι, αἱ μὲν Η.Π.Α. προβαίνουσαι εἰς μίαν ἐντατικὴν ἐκμετάλλευσιν τῶν πετρελαιοπηγῶν, οὕτως εἶπεν, κατατρῶγον τὰς ἑαυτῶν σάρκας, τὰ Σοβιετ προβαίνουν εἰς κανονικὴν ἐκμετάλλευσιν, καὶ τέλος ἡ Μέση Ἀνατολὴ εἰς ἀνεπαρκῆ τοιαύτην. Πράγματι λοιπὸν λήγοντος τοῦ ἔτους 1957 ὑπολογίζονται τὰ ἐξακριβωθέντα ὑπόγεια κοιτάσματα ὡς ἀκολούθως. Ἐπὶ συνόλου παγκοσμίων ὑπογείων κοιτασμάτων, ὑπολογιζομένων εἰς 35.705 ἑκατομμύρια τόννων, αἱ μὲν Η.Π.Α. ὑπολογίζονται ὡς διαθέτουσαι 4.680 ἑκατ. τόννους, τὰ Σοβιετ 3.545 ἑκατ. τόννους, ἡ Μέση Ἀνατολὴ 22.665 ἑκατ. τόννους, ἡ Δυτικὴ Εὐρώπη 190 ἑκατ. τόννους, καὶ τὰ ὑπόλοιπα 4.625 ἑκατ. τόννων αἱ λοιπαὶ Χῶραι ἀμφοτέρων τῶν ἡμισφαιρίων. Δηλαδή κατ' ἑκατοστιαῖον ποσοστὸν, αἱ μὲν Η.Π.Α. διαθέτουν τὰ 13 % τῶν παγκοσμίων ὑπογείων κοιτασμάτων, ἡ Μέση Ἀνατολὴ τὰ 63 %, ἡ Ρωσία τὰ 10 %, ἡ Δυτικὴ Εὐρώπη περίπου $\frac{1}{2}$ %, τῶν ὑπολειπομένων 13 %, 5 % διατιθεμένων ὑπὸ τῶν λοιπῶν Χωρῶν ἀμφοτέρων τῶν ἡμισφαιρίων. Ἐκ τῆς αὐτῆς στατιστικῆς τῆς British Petroleum προκύπτει ἐπίσης ὅτι, ἐνῶ τὰ ἀνακαλυπτόμενα καὶ ἐξακριβούμενα παγκόσμια κοιτάσματα ἀπὸ τοῦ ἔτους 1936 βαίνουν σταθερῶς οὐσιωδῶς αὐξανόμενα, ἐξ ἀντιθέτου, τὰ κοιτάσματα τῶν Η.Π.Α. παραμένουν σταθερῶς περίπου ἀμετάβλητα. Ἐκ τούτων προκύπτει ὅτι τὸ ἐνδιαφέρον τῆς Οὐάσιγκτον διὰ τὰ πετρέλαια τῆς Μέσης Ἀνατολῆς τυγχάνει δεδικοιολογημένως ἐξαιρετικόν. Σημειωτέον ὅτι ἡ κατὰ κεφαλὴν κατανάλωσις πετρελαίων ἐν Η.Π.Α. τυγχάνει ἀσυγκρίτως ἀνωτέρα τῆς Εὐρωπαϊκῆς.

Ἐκ τῶν ἀριθμῶν λοιπὸν τούτων προκύπτει ἡ ἀληθὴς σημασία τῶν πετρελαιοπηγῶν Μέσης Ἀνατολῆς, ὡς καὶ τὸ εὐλογον ζωτικὸν ἐνδιαφέρον διὰ ταύτας, τόσοσιν ἐκ μέρους τοῦ Παραπετάσματος, ὅσον καὶ ἐκ μέρους τῆς Δύσεως, καὶ ὅλως ἰδιαιτέρως τῆς Δυτικῆς Εὐρώπης.

Τὰ πετρέλαια τῆς Μέσης Ἀνατολῆς, καὶ γενικώτερον τὰ πετρέλαια ὅλης τῆς Ὑφῆλιου, θὰ ἐξακολουθοῦν νὰ ἀποτελοῦν ζωτικὸν παράγοντα διὰ

πᾶσαν ἐκδήλωσιν τῆς Ἀνθρωπίνης Ζωῆς μέχρι οὗ χαλιναγωγηθῆ ἢ ἐκ τῆς συντήξεως τοῦ ἀτόμου τοῦ ὑδρογόνου δύναμις καὶ οὕτως ἐκλαίκευθῆ ἡ ἀτομικὴ ἐνέργεια ἀχρηστεύουσα τὸ πετρέλαιον, τὸν ἄνθρακα, τὸν λιγνίτην. Τὸ μέγα ἐνδιαφέρον ὅπερ κέκτηται ἡ χαλιναγωγῆσις τῆς παραγομένης δυνάμεως ἐκ τῆς συντήξεως τοῦ ἀτόμου τοῦ ὑδρογόνου, ἐν συγκρίσει πρὸς τὴν παραγομένην δύναμιν ἐκ τῆς διασπάσεως τοῦ ἀτόμου, ἔγκειται εἰς τὸ ὅτι τὴν πρώτην ὕλην πρὸς παραγωγὴν δυνάμεως ἐκ τῆς συντήξεως τοῦ ἀτόμου τοῦ ὑδρογόνου δύναται νὰ ἀποτελέσῃ τὸ θαλάσσιον ὕδωρ, ἐνῶ, ἐξ ἀντιθέτου, τὴν πρώτην ὕλην πρὸς παραγωγὴν δυνάμεως διὰ τῆς διασπάσεως τοῦ ἀτόμου ἀποτελεῖ τὸ οὐράνιον καὶ ἄλλαι πολύτιμοι οὐσίαι. Ἐκλαίκευσις λοιπὸν μιᾶς δυνάμεως σημαίνει καὶ ὑπαρξιν πρώτης ὕλης χαμηλοῦ κόστους. Παρ' ὅτι δὲν φαίνεται νὰ ἐχαλιναγωγῆθῃ εἰσέτι ἡ ἐκ τῆς συντήξεως τοῦ ἀτόμου τοῦ ὑδρογόνου δύναμις, ἀνεγράφη εἰς τὸν τύπον ὅτι ἐν Σουηδία μελετᾶται ἡ θερμανσις τῶν ἀστικῶν κατοικιῶν διὰ κεντρικῆς θερμάνσεως, παραγομένης διὰ τῆς ἀτομικῆς ἐνεργείας, καὶ διοχετευομένης μέσῳ δικτύου ἀναλόγου πρὸς τὸ δίκτυον ὑδρεύσεως.

Ἐν πάσῃ περιπτώσει, τὸ γε νῦν ἔχον, μέχρι οὗ ἐκλαίκευθῆ ἢ διὰ τῆς ἀτομικῆς ἐνεργείας παραγομένη δύναμις τὸ πετρέλαιον ἀποτελεῖ τὴν κυριωτέραν κινητήριον δύναμιν. Ὑπεσκέλισε αἰσθητῶς τὸν ἄνθρακα. Μετὰ τὰς ἐπιχειρήσεις ἐναντίον τῆς Αἰγύπτου ἐκ μέρους τῶν Ἑλλήνων, Γάλλων καὶ Ἰσραηλιτῶν, κατ' Ὀκτώβριον τοῦ 1956, καὶ τὸ ἐπακολουθήσαν κλείσιμον τῆς διώρυγος τοῦ Σουέζ, ἡ Γαλλικὴ βιομηχανία καὶ γενικώτερον ἡ Εὐρωπαϊκὴ βιομηχανία ὑπέστη σοβαρὸν κλονισμόν λόγῳ τοῦ ὅτι τὰ ὑφιστάμενα ἀποθέματα δὲν ἐξήρκουν.

Καὶ ἤδη θὰ ἐκθέσω πολιτικο-στρατηγικὰς τινὰς ἀπόψεις ἐπὶ τῆς σημασίας τῶν πετρελαίων Μέσης Ἀνατολῆς.

Μέχρι τῆς ἐποχῆς τῆς ἐπιθέσεως τοῦ Σουέζ, κατ' Ὀκτώβριον τοῦ 1956, ἠδύνατο νὰ ἐπικρατῆ ἡ ἀντίληψις ὅτι ἡ ταυτόχρονος διεκδίκησις, ἐκ μέρους τῆς Ἀνατολῆς καὶ τῆς Δύσεως, τῶν πετρελαιοπηγῶν τῆς Μέσης Ἀνατολῆς, θὰ ἠδύνατο νὰ ἀποτελέσῃ ἀφορμὴν παγκοσμίου θερμοῦ πολέμου. Ἀφ' ἧς ὅμως, ἀφ' ἐνὸς μὲν κατόπι τῆς ἀπειλῆς τοῦ Μπουλγκάνιν διὰ τῆς ὑδρογονοβόμβας, οἱ Βρεττανοί, οἱ Γάλλοι καὶ οἱ Ἰσραηλιταί, ἠναγκάσθησαν νὰ διακόψουν τὴν ἐπίθεσιν κατὰ τοῦ Σουέζ κατ' Ὀκτώβριον τοῦ 1956, καὶ νὰ ἀνακρούσουν πρῦμναν, ἐγκαταλείποντες κατησχυμένοι τὴν ἐπιχείρησιν, καὶ ἀφ' ἐτέρου κατόπι τῆς ἀδιαμαρτυρήτου παραδοχῆς ἐκ μέρους τῆς Δύσεως τῆς γενομένης ἀνατροπῆς ἐν Ἰράκ, κατεδείχθη ὅτι εἰς τοιοῦτος κίνδυνος ἐκ τῶν πετρελαιοπηγῶν τῆς Μέσης Ἀνατολῆς δὲν ἐμφανίζεται τόσον ἄμεσος.

Κατεδείχθη ἐπίσης, εἰδικῶς ἐκ τῆς ἐπικρατήσεως τῆς ἐπαναστάσεως τοῦ Ἰράκ, ὅτι οἱ Ἀραβες ἐφάνησαν εὐφρέστεροι ἐκείνων, οἵτινες ἐνόμιζον ὅτι οἱ πληθυσμοὶ τῶν περιοχῶν, δι' ὧν διέρχονται οἱ πετρελαιοαγωγοί, θὰ ἀνετίνασσον τούτους μὲ σκοπὸν νὰ ἀποστερήσουν τὴν Δύσιν τῶν πετρελαίων. Τὰ μὲν Ἀραβικὰ Κράτη οὐδένα λόγον ἔχουν νὰ καταστρέψουν τὸν ὑγρὸν χρυσὸν ὃν παράγει τὸ ὑπέδαφός των, ἐπιφυλασσόμενα τὰ ἐκβιάζουν κερδοσκοπικῶς ἐπὶ μᾶλλον

λον και μάλλον τὰς Ἀμερικανικὰς και Βρετανικὰς ἑταιρείας, αἵτινες ἐκμεταλλεύονται τὸν ὑπόγειον τοῦτον πλοῦτον τῆς πατρώας γῆς. Ἡ δὲ Μόσχα και ἡ Οὐάσιγκτον, κατ' ἀμφοτέρας τὰς περιπτώσεις, ἐφάνησαν ἀπρόθυμοι νὰ ἐξωθήσουν τὰ ζητήματα πρὸς ἓνα ἀτομικὸν πόλεμον. Μία τῶν συνεπειῶν ἐνὸς παγκοσμίου πολέμου θὰ συνίστατο, σὺν τοῖς ἄλλοις, και εἰς τὴν ἀναμφισβήτητον καταστροφὴν τῶν πετρελαιοπηγῶν τῆς Μέσης Ἀνατολῆς. Ἀλλ' ὡς ἀπεδείχθη, ἐκ τῶν ὡς ἄνω παρατεθέντων στοιχείων, τόσοσιν αἱ Η.Π.Α., ὅσον και ἡ Δυτικὴ Εὐρώπη, και τὰ Σοβιέτ, ἔχουν ἀπόλυτον ἀνάγκην τῶν πετρελαίων τούτων. Ὅποιοσδήποτε ἐκ τῶν ἐμπολέμων, εἰς ἓνα ἐνδεχόμενον πόλεμον, θὰ προέβαιεν εἰς τὴν καταστροφὴν τῶν πετρελαιοπηγῶν τούτων, θὰ ἀπεστέρει μὲν τῶν ἐξ αὐτῶν παραγομένων πετρελαίων τὸν ἀντίπαλον, θὰ ἀπεστέρει ὅμως ἐν ταύτῳ και ἑαυτόν. Δηλαδή, φαίνεται ὅτι, τὰ πετρέλαια τῆς Μέσης Ἀνατολῆς, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὴν ὑδρογονοβόμβαν, μάλλον ἀποτελοῦν παράγοντα εἰρήνης.

Και ἤδη, ὡς ἐν ἐπιλόγῳ, θὰ ἐκθέσωμεν σκέψεις τινὰς περὶ τῶν σύντελουμένων συγχρόνων γενικωτέρων πολιτικῶν ἐξελίξεων τῶν Ἀραβικῶν λαῶν.

Μεταπολεμικῶς, ἐν Μέσῃ Ἀνατολῇ, ἡ μάλλον γενικώτερον παρὰ τῷ Ἀραβικῷ Κόσμῳ, συντελεῖται μία ζύμωσις, ἐπὶ μάλλον και μάλλον ζωηρότερα, ἥτις περικλείει ἐλπίδας, ἀλλὰ περικλείει ἐν ταύτῳ φόβους και κινδύνους.

Ἀσχέτως τῶν ἀντιζηλιῶν μεταξὺ τῶν διαφόρων Ἀραβικῶν Κρατῶν τῆς Μέσης Ἀνατολῆς. Ἀσχέτως τῶν ἀτομικῶν φιλοδοξιῶν τοῦ τάδε ἢ τοῦ δεῖνα δικτάτορος, βασιλέως, σουλτάνου ἢ ἐμίρου. Ἀσχέτως τοῦ ἀνταγωνισμοῦ μεταξὺ τῶν Ἀραβικῶν Λαῶν τῆς Μέσης Ἀνατολῆς και τῆς Βορείου Ἀφρικῆς, ἀποτελεῖ γεγονός ἀναμφισβήτητον ὅτι ὁ Ἀραβικὸς ἐθνικισμὸς ἀναγεννᾶται. Οἱ Ἀραβες κατὰ τὸ παρελθὸν δὲν εἶχον κατορθώσει νὰ ἐκπορθήσουν τὸ Βυζάντιον. Ἐξαναγκασθέντες νὰ διαπεραιωθοῦν διὰ τῶν βορείων ἀκτῶν τῆς Ἀφρικῆς, ἐγκατεστάθησαν ἐν Ἰσπανίᾳ, μετέφεραν αὐτόσε τὸν ὑλικὸν ἀλλὰ και ἓνα ἀναμφισβήτητον πνευματικὸν πολιτισμὸν τῶν. Νικηθέντες ἐν τέλει και ἐν τῇ Δύσει, ὡς εἶχον ἀπωθηθῆ και ἐκ μέρους τῆς Ἑλληνικῆς Αὐτοκρατορίας τοῦ Βυζαντίου, ἐν τῇ μάχῃ τοῦ Poitiers, τὸ ἔτος 732, περιπίπτουν ἔκτοτε κατὰ τὸ πλεῖστον ὑπὸ τὸν ζυγὸν τῆς Ὀθωμανικῆς Αὐτοκρατορίας.

Σήμερον ὁ Ἀραβικὸς Ἐθνικισμὸς ἀναγεννᾶται. Ἡ τοιαύτη ἀναγέννησις ἐνδιαφέρει ὅλως ἰδιαιτέρως ἡμᾶς τοὺς Ἕλληνας. Ἀποτελοῦντες, ἐν τινι μέτρῳ μόνον βεβαίως, μέλος τῆς οἰκογενείας τῶν Λαῶν τῆς Μέσης Ἀνατολῆς, λόγῳ τῆς εἰς τὴν νοτιοανατολικωτέραν ἐσχатиὰν τῆς Μεσογείου εὐρισκομένης Ἑλληνικῆς Μεγαλονήσου Κύπρου, ὡς ἀνεφέραμεν ἐν ἀρχῇ τῆς διαλέξεώς μας, ἀποτελοῦμεν ὡς ἐκ τούτου ἓνα τῶν συνδετικῶν κρίκων μεταξὺ Ἀνατολῆς και Δύσεως. Ἐξ ἄλλου, λόγῳ τῶν δεσμῶν μας μετὰ τοῦ εἰλικρινοῦς φίλου και συμμάχου κομμουνιστικοῦ Νοτιοσλαβικοῦ Λαοῦ ἀποτελοῦμεν ἐν ταύτῳ και τὸν συνδετικὸν κρίκον τῆς Δύσεως μετὰ τῆς ἡρωικῆς ταύτης Χώρας, ἥτις ἀγωνίζεται σκληρὸν και εὐγενῆ ἀγῶνα ἐπὶ σκοπῷ τοῦ νὰ ἀποφύγῃ νὰ ὑποδουλωθῇ εἰς τὸ Κρεμλίνον.

Ἄς ἐξετάσωμεν ἤδη δι' ὀλίγων τίνα σημασίαν ἐνέχει ὁ ἀναγεννώμενος

σήμερον Ἀραβισμὸς καὶ γενικώτερον ἀλλὰ εἰδικώτερον καὶ διὰ τὴν Χώραν μας. Ἐκ τῆς ἀποτυχίας τῆς Ἀγγλο-Γάλλο-Ἰσραηλιτικῆς ἐπιθέσεως τοῦ Σουεὺ τοῦ 1956, ἀποτυχοῦσης, ὡς γνωστόν, ἀφ' ἑνὸς μὲν λόγῳ τῆς ἀπειλῆς τοῦ Μπουλγκάνιν διὰ τῆς ὑδρογονοβόμβας καὶ ἀφ' ἑτέρου λόγῳ τῆς Ἀμερικανικῆς ἀντιδράσεως, ἐκ τῆς ἐπικρατήσεως τῆς αἰματηρᾶς ἐπαναστάσεως τοῦ Ἰράκ καὶ τέλος ἐκ τῆς ἐπικρατήσεως προσφάτου ἀναιμάκτου ἀνατροπῆς τοῦ Σουδάν, δυνάμεθα νὰ συναγάγωμεν τὸ συμπέρασμα ὅτι ἡ ἐξαιρετικῆς σημασίας περιοχή τῆς Μέσης Ἀνατολῆς, ἡ περικλείουσα εἰς τὸ ἔδαφός της τὰς σημαντικώτερας ποσότητας κοιτασμάτων πετρελαίων καὶ τὴν ὑψίστης στρατηγικῆς καὶ πολιτικῆς σημασίας διώρυγα τοῦ Σουεὺ, ἀνακτᾷ τὴν πολιτικὴν τῆς ἀνεξαρτησίαν, χειραφετομένη ἀπὸ τὴν Δύσιν, ἀφοῦ προηγουμένως χειραφετήθη ἀπὸ τὸν Τουρκικὸν ζυγόν, χωρὶς νὰ ἀποτελέσῃ μέχρι τοῦδε τοῦλάχιστον παράγοντα πολεμικοῦ ἡφαιστείου.

Ὅσον ἀφορᾷ τὸ δίλημμα τοῦ ἐὰν αἱ ἀνακτῶσαι τὴν πολιτικὴν τῶν ἀνεξαρτησίαν Χώραι τῆς Μέσης Ἀνατολῆς θὰ παραμείνουν οὐδέτεραι ἢ θὰ ἐμπλακοῦν εἰς τὰ δίκτυα τοῦ κομμουνισμοῦ, τὸ τοιοῦτον ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς Ἀγγλο-Σαξωνικῆς Διπλωματίας. Μέχρι τοῦδε τὸ Λονδίνον καὶ ἡ Οὐάσιγκτον, διὰ τῶν ἀστοχιῶν των, ὑποβοηθοῦν μὲ ὄλας τὰς διατιθεμένας δυνάμεις των τὸ ἔργον διεισδύσεως τοῦ κομμουνισμοῦ εἰς Μέσην Ἀνατολήν. Χαρακτηριστικὸν τεκμήριον τὸ Σύμφωνον τῆς Βαγδάτης, ὅπερ κατέρρευσε ἄνευ πατάγου μετὰ τὴν ἐπανάστασιν τοῦ Ἰράκ. Πρὸς στιγμὴν μετὰ τὴν κατὰ τρόπον ἐπαίσχυντον ἀποχώρησιν τῶν Ἀγγλο-Γάλλων ἐκ τοῦ Σουεὺ ἀνεφάνησαν εἰς τὸν πολιτικὸν ὀρίζοντα ἐλπιδοφόρα σημεῖα περὶ τοῦ ὅτι ἡ Ἡγεσία τῶν Η.Π.Α. θὰ ἐπεδείκνυεν ἐν Μέσῃ Ἀνατολῇ στάσιν ἀνταποκρινομένην πρὸς τὰς φιλελευθέρους παραδόσεις τοῦ εὐγενοῦς Ἀμερικανικοῦ Λαοῦ. Ἡ ἐλπίς αὕτη τάχιστα διεψεύσθη. Ὁ Λευκὸς Οἶκος, στερούμενος ἰδίας πρωτοβουλίας, εἰδικῶς ἐν Μέσῃ Ἀνατολῇ, προσεκολλήθη εἰς τὸ Βρεττανικὸν ἄρμα. Ἡ Μόσχα οὐδένα λόγον θὰ εἶχε νὰ κηρύξῃ μελλοντικῶς θερμὸν πόλεμον ἐν Μέσῃ Ἀνατολῇ, ἐφ' ὅσον ἐνθέρμως ὑποστηρίζεται ὑπὸ τῶν Ἀγγλο-Σαξόνων εἰς τὴν διεξαγωγὴν τοῦ ψυχροῦ πολέμου, διεξαγομένου παρ' αὐτῆς μέχρι τοῦδε ἐπιτυχῶς.

Ἐφ' ὅσον λοιπὸν ἤθελεν ὑποτεθῆ ὅτι ὁ Ἀραβικὸς κόσμος, φύσει μὴ ρέπων πρὸς τὸν κομμουνισμόν, ἤθελε διατηρήσει πράγματι μίαν οὐδετέραν στάσιν μεταξὺ Ἀνατολῆς καὶ Δύσεως, καὶ δεδομένου, ἐξ ἄλλου, ὅτι ἡ Χώρα μας πράγματι δὲν κέκτηται βλέψεις ἐδαφικῆς ἐπανόδου εἰς τὴν κοιτίδα τοῦ Ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ, τὴν Ἰωνίαν, ἡ τοιαύτη ἀναγέννησις μᾶς εἶναι διττῶς συμφέρουσα.

Πρῶτον ἀπὸ πολιτικῆς πλευρᾶς. Εἰλικρινεῖς φίλοι ἐν τοῖς Βαλκανίοις μετὰ τοῦ Νοτιοσλαβικοῦ ἔθνους θὰ εἴμεθα ἐπίσης φίλοι τῶν Ἀράβων. Ἡ ἐπ' ἐλάχιστα ἔτη διατελέσασα σύμμαχος μας Τουρκία, ἥτις, διαρκοῦντος τοῦ δευτέρου Παγκοσμίου πολέμου, ἐπεβουλεύθη τὴν ἐδαφικὴν μας ἀκεραιότητα, περισφιγγόμενη ἀπὸ βορρᾶ καὶ ἀνατολῶν ἐκ μέρους τοῦ κομμουνισμοῦ, καὶ ἐκ νότου καὶ ἐξ ἀνατολῶν ὑπὸ Ἀράβων, οἵτινες μισοῦν τὸν τέως δυνάστην, μετὰ τὴν πάροδον τῆς μέθης εἰς ἣν τὴν παρέσυραν οἱ κ. κ. Ἦνεν καὶ Μακμίλλαν, θὰ ἐπανεύρῃ τὴν ὁδὸν τῆς συνέσεως. Τέλος, ἡ φίλη, σύμμαχος καὶ προστάτις μας

Μεγάλη Δύναμις, αί Η.Π.Α., ἐνδέχεται νὰ ἀποστερηθῆ ὀλοκληρωτικῶς τῶν ἐπὶ τῶν ἐδαφῶν τῆς Βορείου Ἀφρικῆς ἐγκατεστημένων ἰσχυρῶν ἀεροπορικῶν βάσεων της. Πράγματι, ἐὰν καὶ ἐφ' ὅσον τὰ Ἀραβικὰ Κράτη ἀνδρούμενα, σὺν τῷ χρόνῳ, ἤθελον ἀκολουθῆσαι πολιτικὴν πραγματικῆς οὐδετερότητος, αὕτη θὰ συνεπήγετο μοιραίως καὶ τὴν ἀπομάκρυνσιν τῶν Ἀμερικανικῶν ἀεροπορικῶν βάσεων καὶ τῶν βάσεων τοῦ ΝΑΤΟ, ἐκ τῶν Ἀσιατικῶν καὶ Ἀφρικανικῶν Ἀραβικῶν ἐδαφῶν. Φαίνεται δὲ ὅτι τοιαῦται ἐνδείξεις ἤρξαντο ἤδη ἐκδηλούμεναι. Τότε, καὶ μόνον τότε, οἱ Σύμμαχοί μας θὰ ἀντιληφθοῦν τὴν σημασίαν διὰ τὴν ἀσφάλειαν τῆς Ἀνατολικῆς Μεσογείου, καὶ τὴν ἀναχαίτισιν τῆς ἐξόδου τῆς Ρωσίας εἰς τὸ Αἰγαῖον, ἣν ἐνέχει ὁ μοναδικὸς λιμὴν τῆς Σούδας, ἡ Ἀμερικανικὴ ἀεροπορικὴ βᾶσις ἐν Κρήτῃ καὶ τὸ σύμπλεγμα τῶν Ἑλληνικῶν νήσων τοῦ Αἰγαίου. Οἱ Ἑλληνικοὶ οὔτοι λιμένες θὰ ἀποτελοῦν τὸ ἀποκλειστικὸν ὄρμητήριον καὶ τὰς ἀποκλειστικὰς βᾶσεις τοῦ ἐν τῇ Ἀνατολικῇ Μεσογείῳ μέλλοντος νὰ δράσῃ βου Ἀμερικανικοῦ Στόλου.

Δεύτερον, ἀπὸ πνευματικῆς καὶ οἰκονομικῆς πλευρᾶς. Βεβαίως ἡ Χώρα μας εἶναι πτωχή, ἐνῶ ἡ Μέση Ἀνατολὴ ὑποκρύπτει εἰς τὰ ἔγκατα τοῦ ἐδάφους της τὸν μαῦρον χρυσόν. Παρ' ὅτι ὡς Κράτος ὑστεροῦμεν εἰς πολλὰ, ὡς Λαὸς διαθέτομεν ἀνεξαντλήτους πνευματικὰς πηγὰς. Ἀρκεῖ νὰ σημειωθῆ ὅτι εἰς Χώρας τινὰς τῆς Μέσης Ἀνατολῆς διατηρεῖται ζωηρὰ ἡ ἀνάμνησις τῆς διαβάσεως πρὸ εἴκοσι τριῶν αἰῶνων τοῦ Ἑλληνος Μακεδόνοιο Βασιλέως Ἀλεξάνδρου ἐκ τῶν Χωρῶν τούτων, ζωηροτέρα ἀσφαλῶς ἐν συγκρίσει πρὸς τὴν ἀνάμνησιν ἣτις διατηρεῖται εἰς τὴν γενέτειραν. Ὡς γνωστὸν τοῖς πᾶσι, εἰς τὴν σύγχρονον ἀνασυγκρότησιν μιᾶς ἐκ τῶν Χωρῶν τῆς Μέσης Ἀνατολῆς, τὸ Ἰράκ, συνέβαλον τὰ μέγιστα Ἑλληνες Μηχανικοὶ. Ἐπειδὴ εἴμεθα Κράτος μικρὸν δὲν ἐμπνεύομεν φόβους εἰς τοὺς φύσει φιλυπόπτους τούτους ὑπαναπτύκτους Λαοὺς.

Ἐὰν, ἐξ ἀντιθέτου, ἤθελεν ὑποτεθῆ ὅτι, ὁ Ἀραβικὸς Κόσμος, ἀπὸ τοῦ Περσικοῦ κόλπου μέχρι τοῦ Γιβραλτάρ, ἤθελεν περιέλθει ὑπὸ τὴν κηδεμονίαν τῆς Μόσχας, τότε, ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει, ἡ ἐδαφικὴ μας ἀκεραιότης δὲν θὰ ἀπειλῆται μόνον ἀπὸ βορρᾶ, ἐν τῇ περιοχῇ τοῦ Μπέλες καὶ τῆς Ροδόπης, ὡς καὶ ἐν τῇ περιοχῇ τῆς Πίνδου, ἐκ μέρους τοῦ Κρεμλίνου καὶ τῶν δύο δορυφόρων, τῆς Βουλγαρίας καὶ τῆς Ἀλβανίας, ἀλλὰ θὰ ἀπειλῆται ἐν ταῦτῳ καὶ ἀπὸ νότου, ἀπὸ τῆς Μεσογείου.

Ἄς εὐχρηθῶμεν ὅμως, καὶ ἄς ἐλπίσωμεν, ὅτι ἡ Οὐάσιγκτον θὰ ἀνανήψῃ ἐκ τοῦ ληθάργου, εἰς ὃν ἔχει περιπέσει, ὅτι θὰ παύσῃ διαπράττουσα συστηματικὰς ἀστοχίας ἐν Μέσῃ Ἀνατολῇ, ὑποβοηθοῦσα τὸ ἔργον τῆς Μόσχας, καὶ ὅτι εἰς τοιοῦτος κίνδυνος, ὁ ἐκκομμουνισμὸς δηλαδὴ τοῦ Ἀραβικοῦ Κόσμου, κίνδυνος ἀπειλῶν ὄχι μόνον τὴν Χώραν μας, ἀλλὰ καὶ ὀλόκληρον τὴν Εὐρώπην, δὲν θὰ πραγματοποιηθῆ.

Μὴ πραγματοποιησόμενοι δὲ τοῦ τοιοῦτου κινδύνου, ὅταν ἐπέλθῃ τὸ πλήρωμα τοῦ χρόνου καὶ ἡ Πατρίς τῆς θεᾶς Ἀφροδίτης ἐνσωματωθῆ εἰς τὴν Πατρίδα τῶν ὑπολοίπων Θεῶν τοῦ Ὀλύμπου, τότε ἡ Χώρα μας θὰ ὀλοκληρώσῃ τὰς δυνατότητας πρὸς ἐκπλήρωσιν τῆς ἀποστολῆς της ὡς σοβαροῦ ἐιρηνικοῦ παράγοντος ἰσορροπίας καὶ προόδου ἐν Μέσῃ Ἀνατολῇ.